

DATE PRELIMINARE ASUPRA TEZAUROLUI DE LA BALTA SĂRATĂ, COM. CRÎNGENI, JUD. TELEORMAN

de ECATERINA ȚÎNȚĂREANU
și CORNELIU BEDA

În primăvara anului 1979, în timpul lucrărilor agricole, mecanizatorul Cornel Dunca, de la secția SMA Crîngeni, a descoperit, la o adâncime de circa 30 cm, în zona satului Balta Sărată, comuna Crîngeni, un tezaur monetar medieval, depus într-o oală de ceramică, tipică sec. al XIV-lea, fragmentată de lama plugului.

Cu ajutorul organelor locale de miliție, a unor cadre didactice, elevi și cooperatori a fost recuperat din întreg tezaurul un număr de 3161 monede, precum și câteva fragmente. Din informațiile culese ulterior reiese că tezaurul a conținut inițial un număr de monede mai mare decât cel recuperat.

Tezaurul se compune din 1420 monede medievale românești, emise de Vladislav I Vlaicu (1364-1374), Radu I (c.1377-c.1383) și Dan I (c.1383-c.1386), domni ai Țării Românești și 1741 monede medievale bulgărești emise de țarii Ioan Alexandru și Mihail (1331-1355) și Sracimir (1360-1396), emisiunile ultimului cuprinzând 1700 monede (grosi sau ducați). Până la elaborarea unui studiu aprofundat asupra tezaurului ne limităm să dăm câteva date preliminare, generale, privind emisiunile românești.

De la Vladislav I Vlaicu, primul emitent de monedă din Țara Românească, avem 23 de exemplare, ducați și dinari, cu legenda în slavonă și latină, cu scutul pe avers și acvila pe revers, cuprinzând mai multe tipuri.

Emisiunile de la Radu I sînt formate din 227 de monede, din care 221 au scutul pe avers și acvila pe revers, 6 monede fac parte din tipul cu cavaler și una din tipul cu cruce și cîte o stea cu șase raze în cantioane. Emisiunile sînt ducați și dinari cu legenda în slavonă și latină, cu nenumărate variante - una dintre monede (cu scut și acvilă) are scutul bătut pe ambele fețe, acvila de pe revers fiind slab imprimată. 106 monede încă nefiind curățate nu au putut fi precizate.

Cele mai multe dintre monedele identificate, respectiv 1064 de exemplare, sînt bătute de următorul domn, Dan I, predecesorul lui Mircea cel Bătrîn. Emisiunile acestora sînt ducați. Greutatea totală a tezaurului este de 1804 grame, iar titlul argintului este între 800 și 900 la mie.

Tezaurul de la Balta Sărată cuprinde cel mai mare număr de monede descoperite în țară bătute de primii trei emitenți ai Țării Românești, analiza lui putînd duce la cunoașterea cît mai aprofundată a primelor tipuri monetare muntenești.

DONNÉES PRÉLIMINAIRES SUR LE TRÉSOR DE BALTA
SĂRATĂ, COMMUNE DE CRÎNGENI, DÉPARTEMENT DE
TELEORMAN

Résumé

En 1977 on a découvert un trésor de monnaies médiévales du XIVème siècle dans le village Balta Sărată, commune de Crîngeni, département de Teleorman.

Le trésor est formé de 1.420 monnaies médiévales de Valachie (des émissions de Vladislav I - Vlaicu, Radu I et Dan I) et de 1.741 monnaies de Bulgarie émises par les tsars Jean Alexandre avec Michel d'une part et par Stracimir d'autre part.

Le trésor comprend le plus grand nombre de monnaies découvertes jusqu'à présent et attribuées aux premiers trois émetteurs de monnaies médiévales de Valachie.